

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Número 138

Any XII

FEBRER, 1998

**Martí Monjo
guanyà el
premi Ciutat
de Palma de
pintura**

Grup dels confirmats el passat dia 3 de gener, acompanyats de Monsenyor Teodor Úbeda

Sumari

Editorial i sumari	2
Coordinadora de premsa per la recuperació del tren	3
Aproximació a l'ensenyament públic a Maria durant el S. XIX.	4
Passant l'estona passejant per...Lisboa, mon amour.	6
Sa Xerradeta amb en Damià Bergas	8
Bases del concurs de gloses	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps.El món del vi	15
Notícies curioses	16
Un home i un cavall.	
L'ànima adormida	18
Poemes d'en Miquel Rosselló	19
Opinió	20
Carrerany Esportiu, escacs.	22
Assemblea anual de Fent Carrerany	24

FOTOGRAFIES:

Bernat Ribas
Arxiu Damià Bergas
Magí Ferriol
Joan Gelabert
Miquel Morey

PORTADA:

En Martí A. Monjo i l'obra que va guanyar el premi Ciutat de Palma de pintura i el grup de joves que se confirmaren amb els monitors i el bisbe.

EDITORIAL

Aquest passat mes de gener, la vida quotidiana i tranquil la de Maria s'ha vist remoguda per tota una sèrie d'esdeveniments sobre els quals cal apuntar alguna comentari

Començarem el nou any amb el poble ple de pintades que feien referència a la posada de llarg dels quintos del 98. Bon començament! El dissabte dia 3 visquérem la cerimònia de la confirmació de més d'una vintena de joves de Maria a la nostra església. La visita del senyor bisbe, la segona en poc més de mig any, ressaltà la cerimònia que fou seguida per una església plena de gom en gom.

I arribaren els Reis! Amb vestits nous, gràcies a la feina desinteressada d'unes dones de Maria que els deixaren impecables. Els quintos i quintes nous foren els encarregats de dur endavant tota la cerimònia de l'arribada dels reis i del repartiment de les juguetes.

I arribam a Sant Antoni! Qualque cosa comença a fallar quan, una festa de tanta significació per a una poble d'arrels pageses com Maria, no és capaç de tirar endavant una festa com aquesta. La presència demolidora dels quintos -tot val, tot és tolerable- distorsiona una festa que és vol tranquil la, lúdica, participativa i amb cara i ulls. Sempre hem defensat que el divertiment passa per un exercici de la llibertat individual i col lectiva, amb l'únic límit d'envair la llibertat dels altres. Si això és produeix, ja necessita d'un ordenament que posi les fites clares per a tothom. Omplir el poble de palla, embrutar cotxes i entrades de cases, rebentar les beneïdes i fer allò que els passi pel nas no és tolerable de cap de les maneres. Com és possible dur animals a beneir, si els coets i la presència dels quintos fan perillar la reacció d'aquests animals que poden posar en perill la presència de petits i grans. Com es pot tolerar que amb la plaça plena de criatures es permeti que un tractor a gran velocitat pugui damunt la plaça i es pugui produir una desgràcia que ningú no voldria. No és possible canviar i reforçar aquesta festa si tot això no s'arregla d'una vegada.

I arriba la gran notícia. Un jove marier, en Martí A. Monjo i Ballester, se'n duu el premi de pintura Ciutat de Palma. Una sorpresa. Una agradable sorpresa. La força de voluntat, la independència de criteris estètics, al marge de l'oficialitat, i un desconeixement absolut del personatge convertiren el poble de Maria en el punt de mira de la premsa que cercava qui era aquest enigmàtic jove, que ni tan sols havien pogut localitzar perquè segueix la seva formació lluny d'aquí. Enhorabona Martí!

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Joan Gelabert Mas
Margalida Mas Vicens
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Alumnes d'Informàtica del CPA Monjo, Francesc Grimalt, Miquel Rosselló i Quetglas, Jeroni Bergas, Bartomeu Pastor, Joana Gelabert, Joana Maria Capó, Coordinadora de premsa per a la recuperació del tren, Antoni Gelabert, Lluç Matas, Miquel Oliver

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Fax: 971-525585
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

Coordinadora de premsa per a la recuperació del tren

A continuació un grapat de revistes perteneixents a l'Associació de Premsa Forana de Mallorca us explicaran les iniciatives que ha duit a terme per a reivindicar la recuperació de la línia fèrria Inca-Artà. Aquestes revistes perteneixen a pobles pels quals hi passava la citada línia. Però quin mariando no recorda haver agafat el tren a l'estació de Sineu? La veritat és que si aquesta iniciativa té l'èxit esperat el nostre poble també se'n beneficiarà.

EDITORIAL CONJUNTA

Coordinadora de premsa per a la recuperació del tren.

Fa 21 anys que es va suprimir la línia fèrria d'Inca a Artà.

Per reivindicar el retorn del tren i un transport públic de qualitat ens hem reunit les següents revistes de la Premsa Forana: APÓSTOL Y CIVILIZADOR (PETRA), BELLPUIG (Artà), CALA MILLOR-7 (Son Servera), CAP VERMELL (Capdepera), DAMUNT-DAMUNT (Sant Joan) FAXDEPERA (Capdepera), FLOR DE CARD (Sant Llorenç), MANACOR COMARCAL (Manacor), MEL I SUCRE (Sant Joan), PERLAS Y CUEVAS (Manacor), UNA OLLA D'ARAM (Petra), SA FONT (Son Servera) i 7-SETMANARI (Manacor).

Ens hem constituït en Coordinadora de premsa per a la recuperació del tren i hem arribat als següents acords:

1r- Publicar aquesta i d'altres editorials conjuntes.

2n- Fer prendre consciència als nostres respectius pobles, mitjançant la recollida d'opinions, enquestes, articles de fons, recopilacions dels mitjans de comunicació, etc. de la utilitat de fer tornar el tren.

3r- Implicar a les entitats culturals i esportives, AMPAS, claustrs, etc.

4t- Implicar, també, els grups polítics.

5è- Canalitzar la informació sobre els acords aconseguits cap a la premsa forana i provincial.

6é- Proposar que tots els ajuntaments per on passava el tren facin una moció sobre el seu retorn perquè sigui aprovada en el plenari i presentada al Govern Balear

7è.- Convocar una taula rodona amb tots els batles dels pobles afectats i la presència del Conseller de Transport i Foment.

Un altre motiu de la nostra reunió ha estat el nou interès que han demostrat els polítics de recobrar i ampliar aquest transport a Mallorca. Hem de recordar, a més a més, que la línia que va des d'Inca fins a Artà es conserva encara i per tant no hem de parlar dels costos elevats que suposa l'expropiació.

Així mateix amb l'obertura de l'hospital de Manacor, el tren seria un possible un possible transport públic molt emprat per la gent.

No cal repetir-nos en el fet que el transport públic és més ecològic. I ha de ser necessàriament més econòmic.

En definitiva, creim que és una forma positiva d'invertir els nostres impostos, perquè descongestionarà les carreteres disminuint els accidents, argument que el propi govern aporta com a prioritari en l'estudi de la implantació del tren.

Per altra part, des de la supressió de la línia Inca-Artà, són moltes les persones que han reivindicat la reobertura de la línia. L'any 1989 es va fer una gran recollida de firmes als pobles de la comarca de Llevant, concretament a Sant Llorenç, Son Servera i

Artà. A través de molts escrits a revistes i diaris s'ha insistit en aquest sentit. De fet, el retorn d'aquest mitjà de transport beneficiaria els següents pobles: Sineu, Sant Joan, Petra, Manacor, Son Carrió, Sant Llorenç, Son Servera i Artà, que són els que hi passa la línia. De rebot també es beneficiarien els nuclis litorals de Cala Millor-Cala Bona, Capdepera i Cala Rajada.

Esperam l'adhesió de molts particulars, estaments polítics i de tot tipus per reivindicar i dur a bon port el projecte de rehabilitació de la via fèrria des d'Inca a Artà.

APROXIMACIÓ A L'ENSENYAMENT PÚBLIC A MARIA DURANT EL SEGLE XIX

Per Bartomeu Pastor Sureda

A hores d'ara no posseïm referències de l'ensenyament a Maria abans de la independència de Sta. Margalida de 1836. Amb tota seguretat que algun tipus d'ensenyament devia haver-hi, tal volta el vicari o algun particular impartien algunes nocions de lectura, escriptura i comptes. Potser, també, que amb carretó o a peu els nins i nines es traslladassin a Sta. Margalida.

Per la documentació consultada¹ hem pogut saber que la primera escola pública existent a Maria data de 1837. No hi ha referències a la ubicació exacta d'aquesta escola, si bé és fàcil imaginar que devia tractar-se d'una casa particular.

De l'any 1840 sí que hi ha constància d'una sol·licitud per tal de pagar els salaris dels mestres. Posteriorment, a l'any 1845 tenim referència de la construcció d'una taula per a l'escola. De l'any 1842 tenim el nomenament d'Isabel Quetglas (morta l'any 1859) com a mestra de nines així com també el nomenament d'un mestre d'escola primària²

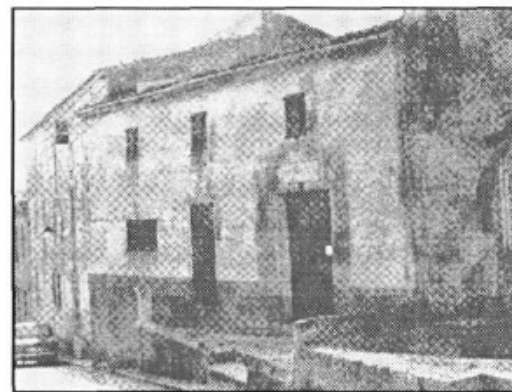
Segons Madoz³ a Maria hi havia escola de primeres lletres dotada amb 797 reals de velló. El nombre de nins era de 30 i el de nines 40. La mestra tenia una assignació de 239 reals de velló. Hi afegeix que compta amb 262 cases, 275 veïnats, 1085 ànimes i que rep el correu els dimarts i els dissabtes.

De l'any 1850⁴ tenim documentada una visita a les escoles per part del Sr. Josep Ignasi Moragues Mata, Inspector d'Escoles.

De l'any 1861 tenim documentat l'edifici per a

escoles públiques que estava situat al carrer Quintana⁵. De l'any 1866 hi ha una referència a la construcció del trespòl de l'escola de nins. De l'any 1877 tenim un expedient de construcció de la casa-escola de nines al carrer de Sant Miquel n.6⁶. Aquest edifici ja durant el segle XX es convertirà en Ajuntament i actualment en casal de la Tercera Edat.

Ja l'any 1885 l'Escola Pública d'ambdós sexes estava al carrer de Sant Miquel⁷. D'aquest mateix any hi ha un expedient per a l'adquisició de part d'una casa de

L'antic Ajuntament i abans escola i Ca Ses Monges

Francesc Bergas i Roig, al carrer de Sant Miquel, popularment carrer de **Son Mas**, per tal d'eixamplar les escoles públiques⁸.

De 1889 tenim una referència del nomenament de Pedrona Sorell i Pastor com a mestra interina de l'escola pública de nines, substituint Maria Juan i Massanet traslladada a Sa Vileta (Palma)⁹.

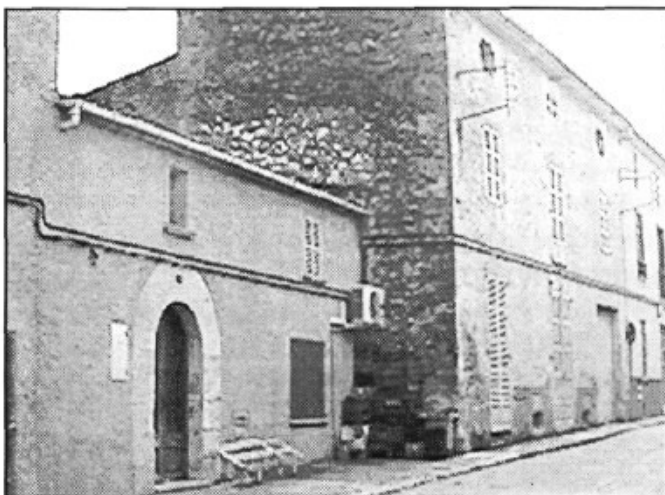
El 1891 hi ha constància documental del nomenament com a mestre de nins de Tomàs Balaguer i Bauzá¹⁰.

El 1895 era mestra de l'escola de Maria, Francesca Valls Cortey¹¹.

D'aquest segle també hem pogut comprovar quin era el material emprat a les escoles¹².

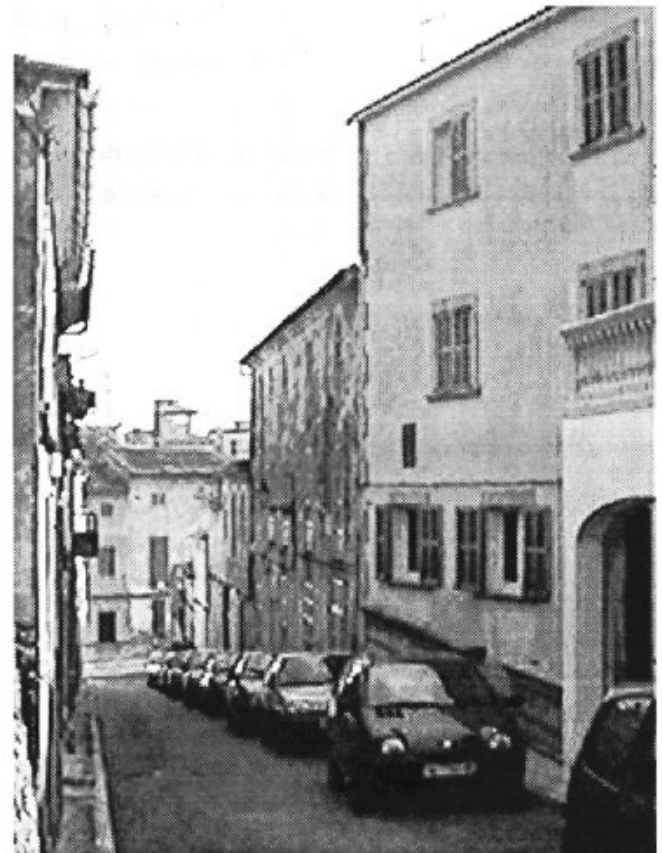
Relació dels mestres d'escola destinats a Maria entre 1837 i 1900¹³:

Any	Mestres
1842	Isabel Quetglas
1859	Miquel Jordà i Capó ¹⁴ , prevere
1862	Gabriel Llompart i Antònia Sans
1865	Jaume Riutord
1869	Josep Carreres ¹⁵ , prevere
1870	Bartomeu Amengual, Catalina Fiol i

Cases des Capellà Jordà

1871	Francisca Alomar
1872-1884	Magdalena Ripoll
1875-1890	Joana M ^a Juan i Massanet
1884	Bartomeu Amengual i Llompart
1890-1895	Pedrona Sorell i Pastor
1891	Francisca Valls Cortey
	Tomàs Balaguer Bauzà

Notes:¹ A.M.M.S. 4² A.M.M.S. 4³ MADOZ, Pascual: **Diccionario geográfica-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar**. Tomo XI. Imprenta José Rojas. Madrid, 1848. 711 pàgs.⁴ A.M.M.S. 4⁵ A.M.M.S. 5⁶ A.M.M.S. 123⁷ A.M.M.S. 6⁸ A.M.M.S.⁹ A.M.M.S. 7¹⁰ A.M.M.S. 7¹¹ A.M.M.S. 7¹² A.M.M.S. 154. Inventari de material emprat a les escoles.¹³ Es tracta d'un llistat incomplet, confeccionat a partir del material existent a l'Ajuntament.¹⁴ Es tracta del primer capellà Jordà. Va ser vicari de Maria entre 1844 i 1874. El segon capellà Jordà fou Bartomeu i el tercer Francesc. És sens dubte qui inicià el patrimoni, tant econòmic com cultural de la família Jordà. La seva casa era l'actual botiga de Can Pere de Roqueta (edifici del segle XVIII amb portal rodó i pujador, avui desaparegut). També fou el promotor de la casa que

Carrer de Sant Miquel, on hi trobam l'edifici de La Tercera Edat i Ca Ses Monges en l'actualitat

avui habita la família de Pere Jordà. El seu nebot, Bartomeu, també capellà, heretà el patrimoni del seu oncle que li va permetre participar en la compra de Roqueta a principis del segle XX.

¹⁵ També era natural de Maria. Entre 1849 i 1869 sembla que vivia a Maria.

Dissabte dia 14 de febrer a les 9 del vespre a Sa Capella Fonda recital de poesia a càrrec dels poetes:

Òscar Aguilera

Biel Florit

Iolanda Marroig

Maite Brazales

Lluís Maicas

Lluc Matas

Tots els assistents seran obsequiats amb un llibre editat especialment amb els poemes llegits aquesta nit.

No t'ho pots perdre!!!!

Passant l'estona passejant per.....LISBOA , mon amour

Molts estariem d'acord en afirmar que quasi bé totes les capitals dels països tenen un encant especial, fruit que durant bastants segles, la immensa majoria, han estat el lloc on els poders civils i eclesiàstics, i algunes vegades els militars, han invertit més temps i diners en recrear un ambient urbà d'acord amb els gustos dels qui tenen el poder, o de les modes estètiques del moment.

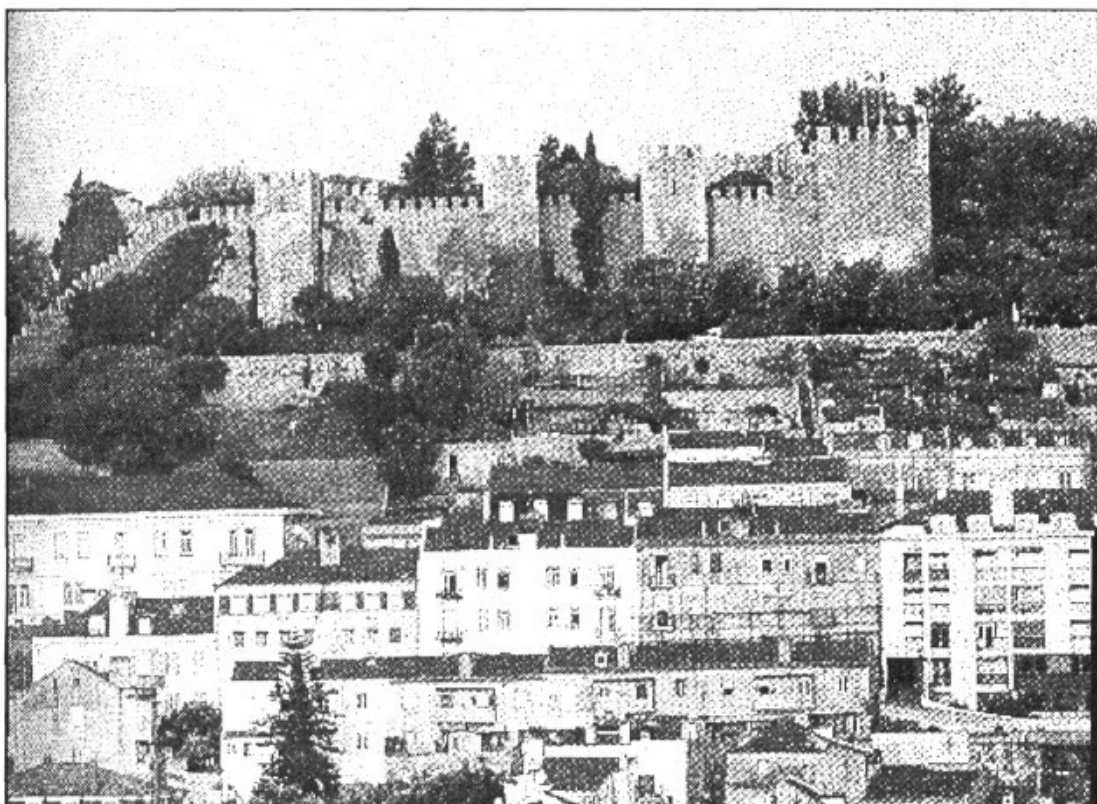
Però també estariem d'acord que aquesta bellesa no és igual per a totes les ciutats que tenen o han tingut un poder polític. Perquè si posam un exemple prou clar i molt diferenciat, no es el mateix Roma que Madrid, tot i que les dues tenen uns atractius específics molt importants.

Per tant podríem diferenciar tres tipus de ciutats: les que tenen un encant fruit de la seva capitalitat: Madrid, Oslo; un segon tipus les que tenen uns atractius que les fan eternes, diferenciades, referenciades, que sempre que un hi va, per moltes vegades que sigui, sempre les troba encantadores i sempre hi ha racons i indrets que no ha vist i que algú li recomana, són, en definitiva, ciutats que no te les acabes mai, sempre són iguals i diferents, la seva monumentalitat ultrapassa la referència temporal, és el cas de Roma, ja esmentada, París, Praga, Londres, Istanbul, per citar només les que sempre surten en qualsevol referència feta de pressa. Hi ha un tercer grup que són les ciutats que sense tenir una monumentalitat

extraordinària tenen una estructura molt popular, un estil molt característic en llur estètica urbana, el temps els ha fet decadents però conserven una referència històrica senyorial d'antany, que s'han de viure tot passejant-les carrers amunt i carrers avall; uns exemples: Lisboa, Amsterdam, Stockholm.

La ciutat de Lisboa conserva aquell aire colonial, decadent, de referència de temps passats molt millors, que a poc a poc han anat perdent pes polític de gran metròpoli; hi és present arreu un senyoriu. Ara que s'acosta una Expo, fa grans canvis en les zones d'eixample per a projectar la ciutat cap al futur i per això mateix es nota més encara la diferència respecte a la zona antiga en la que és com si el temps no hagués passat.

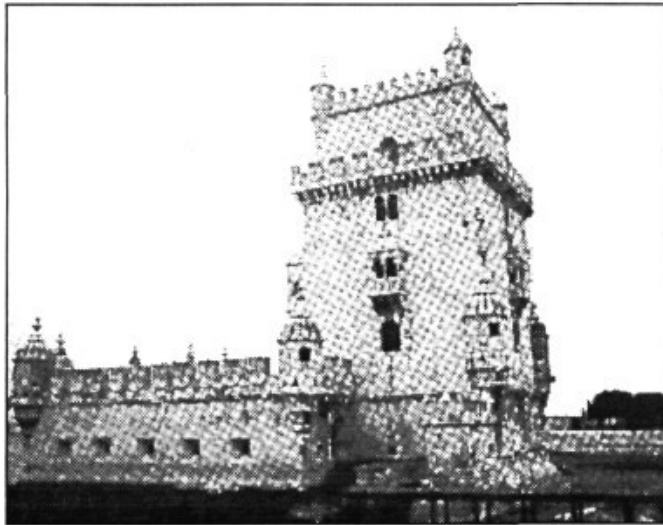
Lisboa és una ciutat per caminar-la, per passejar pels carrers sense cap pressa, tot admirant els edificis; les voravies, són precioses, plenes de dibuixos fets amb trossets de pedres, macolins, de dos colors: blanc i negre o gris; el dibuixos són bàsicament elements florals, però també n'hi ha que representen figures d'animals. Sempre n'hi ha de trencats i per això mateix hi ha brigades d'obres recomponent les figures; sense cap mena de dubte suposa una rentada important de cabals públics mantenir aquesta referència urbana, que amb el temps desapareixerà,... esper que sigui molt tard.

*Castell de Sao Jorge,
sobre una de les
colines de Lisboa*

Hi ha alguns indrets dels voltants que necessàriament s'han de visitar: el pont sobre el riu Tejo, el monestir dels Jerònims, amb el seu claustre bellíssim, la torre de Belém d'estil manuelí, i el monument a Os Lusíades.

Però la visita a la ciutat antiga ha de començar per la Cidade Baixa que és on es concentra l'activitat i la vida de la ciutat, i també on es troben la majoria dels edificis públics. La Praça do Comércio que està oberta al riu Tejo per Cais das Coluna, és el punt de concentració i passeig

Torre de Belem, sobre el riu Tejo

tant del propis lisboetes com dels visitants. Les moltes petites places, són un autèntic encant. Sempre estan plens de gent, és una ciutat en què la gent viu molt el carrer, el passeig, el badocar, que per a mi és la manera més feliç de passar l'estona.

La zona alta, que conserva encara el seu aspecte medieval, es pot visitar arribant-hi de diverses maneres: agafant el tramvia, "l'electricu", que en diuen ells, i pujar cap a la vila de d'alt; us ben assegurat que és un petit viatge interior meravellós, els carrerons empinats, alguns de molt estrets, amb unes cases que adesiara us sorprenen per la seva arquitectura colonial ben conservada, una mica brutes les façanes, però això també li dona un cert aire de misteri. El mateix tramvia és una artilugi que ha superat el pas del temps, sembla que anem fent un viatge que ens hagi contat el padrí vora el foc. La gent molt amable, sempre atenta a la vostra petició, i molt més amb els espanyols, als quals ens tenen com a germans grans, amb una mica d'enveja, però amb una gran cordialitat, i més encara sorprèn perquè la seva atenció sempre acaba amb el conegut: "obrigado".

Rua da Alfândega, vora el Tejo, on podeu veure el "elétrico"

Una altra manera de visitar la zona de d'alt és pujar amb el funicular que surt d'un petit carreró a la dreta al final del passeig, magnífic passeig, que va des de la plaça de Pombal fins a la plaça del Comerç, i en baixar començar el recorregut a peu; és també una excursió en el temps, però més curta. Una altra és agafar l'ascensor de la torre metèlica de n'Eiffel, el mateix enginyer de la de París. És una obra d'art que recorda la gran estructura francesa; està ben conservada, però al final el recorregut és una mica envitricollat perquè a rel de l'últim incendi de la ciutat hi ha moltes cases en ruïna, estan apuntalades, fet que impedeix passejar-hi com abans.

L'altra zona alta està coronada pel castell de São Jorge, i a la seva falda hi ha un dels barris més típics i populars: el d'Alfama, que necessàriament ha de formar part de la passejada. Aquesta zona és plena de sales de cant de Fados, i aquest espectacle no pot ésser obviat de cap manera. Costa a vegades entrar en el món dels Fados, però a poc a poc penetres a l'ànima i acabes cantussejant alguna cançó coneguda, i si a sobre, un beu algun tassó de vi, encara amb més facilitat queda enganxat a la màgia de la vetllada.

Un no pot marxar de Lisboa sense haver provat la seva cuina i els seus vins. Són una autèntica orgia de gustos i sensacions, capaços de satisfer els paladars més exigents, i cap al final un bon cafè exprés, que el podeu triar d'entre una gran varietat d'aromes i sabors; pel fet de tenir Portugal bones relacions comercials amb les excolònies, és un país privilegiat amb productes d'ultramar.

Per tot això, i encara molt més, val la pena conèixer Lisboa i qualsevol indret de Portugal; a més a més, els preus encara permeten que no mirem gaire prim.

Antoni Gelabert Mas
Barcelona, gener-98

SA XERRADETA AMB...

EN DAMIÀ BERGAS

En Damia Bergas i N'Antònia, la seva dona, no necessiten gaire presentacions; són persones ben conegudes dins el poble. No es feren pregar gaire quan els varem demanar fer una xerradeta amb ells per la revista Fent Carrerany; ens reberen amb tota l'amabilitat i cordialitat del món, perquè troben que és d'allò més natural compartir amb altres persones el record de l'experiència que visqueren l'estiu passat, quan anaren amb les seves filles a passar un més per terres de Sudamèrica. És d'aquest tema que tenim especial interès en parlar, per també d'altres qüestions i d'altres històries. Així va anar la cosa:

Pregunta: Sabem que aquest estiu passat féreu unes vacances un poc extraordinàries; ens podeu explicar on vàreu anar?

Resposta: Vàrem anar a l'Argentina, però també a Uruguai, Paraguai i Brasil.

Pr: Hi anàreu simplement com a turistes o amb la intenció de visitar algun familiar?

Res: Hi anàrem tots, nosaltres dos i les dues filles, per veure la nostra família que viu a Mendoza, una tia i dues cosines. Ho passàrem molt bé, la família ens va acollir d'una forma fantàstica, varen fer per nosaltres tot el que podien i més, però les seves possibilitats no són moltes; allà no viuen tan bé com nosaltres; s'ha de veure per creure-ho. Allò és un altre món; quan arribes allà el canvi és d'un cent per cent.

Pr: Com és que la vostra família va anar a parar a Argentina?

Res: La nostra tia era casada amb un murero i vivien en aquest mateix carrer; varen comprar una màquina vella de fer fideus i varen haver de manllevar diners per comprar-la, però el negoci no va anar bé, no podien ni pagar els deutes i varen haver de marxar com ho varen fer altres famílies aquell mateix temps; d'això ja fa 46 anys.

Una de les formacions del Mariense, quan en Damia hi jugava

En aquell moment les cosines tenien vuit i sis anys.

Pr: I com les vàreu trobar, com viuen allà?

Res: Allà van tirant, sense que els sobrires no viuen malament, fan de pagesos. Viuen en finquetes que tenen una casa i es dediquen a fer hort. Però allà és difícil viure de

l'agricultura i viure d'una altra activitat; voler, ja volen, però no n'hi ha.

Pr: I no han tornat venir mai des de llavors?

Res: La tia va venir fa desset anys, quan ens vàrem casar i una cosina va venir l'any passat. Si no hi ha res de nou, la setmana que ve vendrà l'altra cosina.

En Damia i Antònia, amb el Martensé

Devora el "Lago Azul", Paraguay

Pr: Quin clima vos vàreu trobar, feia fred o calor.

Res: Allà era l'hivern i feia molt de fred; quan anàrem als Andes, a la frontera amb Xile tot estava nevat.

Pr: Com vàreu distribuir el temps del viatge?

Res: Vàrem passar bona part del temps amb la família, però després vàrem fer una excursió de quinze dies per Uruguai, Brasil i Paraguai. El que ens va agradar més de tot el que vàrem veure van ser les catarates d'Iguazú; són realment impressionants, tenim un munt de fotografies i decintes de vídeo: allò és preciós. De Brasil vam anar a una zona de platges, perquè l'excursió que férem era un viatge organitzar per argentins que aprofiten el bon clima

Molta neu als Andes

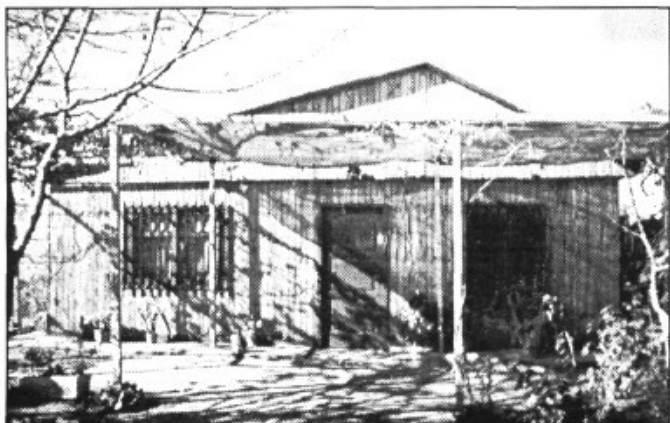
de les platges brasileres per anar a passar una part del seu hivern. En total vàrem set mil cinc-cents quilòmetres, les distàncies són molt llargues; sembla que no hagi d'arribar mai.

Pr: Abans de partir, pensàveu que trobaríeu tant de canvi respecte d'aquí?; què és el que vos va sorprendre més?

Res: Les cosines ja ens havien explicat a través de les cartes que ells vivien d'una forma diferent, però no pensàvem que la diferència fos tanta. Ens venguéren a esperar tots a l'aeroport i va ser molt emocionant, quasi no coneixíem ningú. Les nostres filles es varen quedar molt impressionades per la rebuda, però les primeres paraules que s'intercanviaren entre elles varen ser: tu

A dalt casa dels tios i a baix, casa on residien a Mendoza

esperaves això?. Na Cati es va deprimir un poc els primers dies, no li agradava el menjar i vàrem haver d'anar al metge i tot; passats els primers dies tot va anar molt bé.

Pr: Com és el nivell de vida d'allà?

Res: La moneda és el peso i està molt cara. Allà es guanya poc i les coses que s'han de comprar són cares: una cocacola grossa ens va costar més de tres-centes pessetes.

Pr: I com és la vida quotidiana, la televisió, el menjar...?

Res: A la televisió fan culebrons tot el dia, el mateixos que fan aquí i més; fan poques notícies i els polítics no surten mai, culebrons i futbol. El menjar és molt bo, la carn de bou argentina és boníssima i la cuinen amb molta paciència i parsimònia; tallen els filets molt gruixats, però la tenen molt de temps amb poc caliu, la giren i la regiren;

Aquestes dues fotografies són a les catarates d'Iguazú. A dalt en Damià i n'Antònia. A baix, el matrimoni amb les dues filles

quan te la dus a la boca es desfà. La gent és molt carinyosa, nosaltres no ho sabem ser tant. A l'excursió que férem érem els únics que no érem argentins i tots tenien molt d'interés en conèixer coses de la nostra terra. Férem molts d'amics i la despedida va ser molt emotiva.

Pr: Pensau tornar a Argentina?

Res: De moment, no; el viatge és car i una despesa com aquesta no es pot fer cada any, però no descartem la

possibilitat de tornar-hi quan hagi passat un temps.

Havíem anat a casa d'en Damià i N' Antònia a parlar de l' Argentina, dels parents que volgueren fer les Amèriques com tants d'altres mallorquins, però parlar amb en Damià i no donar-li l'oportunitat de parlar de futbol, d'aquells anys que ell va jugar i quan va ser "l'estrella" de l'equip, un vertader "crak" del futbol de poble, és quasi impossible. Ell s'alegra quan li treim el tema, té ganes d'explicar coses i això que l'esperaven per anar a sopar. No cal fer preguntes perquè la història surt fluïda, carregada d'anècdotes i de records, carregada, per damunt de tot, del millor que li va deixar la seva època de jugador: de bons amics, també àrbitres amics, encara que semblí mentida.

No mancà la visita a l'estadi de Montevideo, ja que l'afició pel futbol encara es mantén

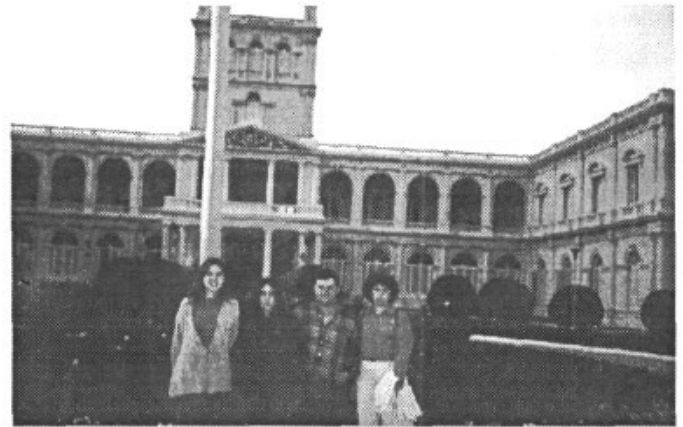
En Damià conta que devia ser devers l'any 1968 quan un grup de joves varen decidir jugar a futbol i varen haver de començar per fer el camp a baix de Son Roig, comprar les botes i llogar un autocar per poder anar a jugar pels pobles. L'equip es deia el Numància i

jugava a la categoria de juvenils. Més endavant es varen federar i l'equip passà a ser el Mariense, que en una ocasió es va arribar a proclamar campió a Eivissa. Una mica més endavant en Damià va passar a jugar amb el Vilafranca i explica que això li va donar ocasió de veure i de tocar el primer xec bancari de la seva vida: va cobrar quinze mil pessetes de fitxa i dues mil cinc centes pessetes cada mes; allò era una fortuna! Tant era una fortuna que va poder comprar un sis-cents de segona mà, preu per preu: quinze mil pessetes, però havia d'anar a entrenar a Palma dues vegades la setmana i els diumenges al partit; explica que a Vilafranca el varen "disciplinar", no li varen mostrar cap targeta en tota la temporada, i això que amb el Mariense tenia una ben guanyada fama de jugador difícil i agressiu. Però a Vilafranca no hi va acabar la temporada perquè es va discutir amb l'entrenador que trobava que les gresques nocturnes no eren apropiades per un jugador (i això que encara no hi havia l'exemple d'en Romario!). Després va tornar jugar a Maria, a Ca'n Picafort, a Ariany... sense

Joana Gelabert i Margalida Mas

Una altre de les formacions del Mariense, en l'època en la qual en Damià hi jugava

Tota la família davant la Casa del Govern a Paraguay, construïda tres vegades.

VI GRAN DIADA DE LA GLOSA BASES DEL CONCURS DE GLOSES

El concurs de glosa es durà a terme classificant-lo en quatre principals grups:

- **escolars:** a) infantils (fins 6 anys)
b) primari (6-8 i 8-12 anys)
c) secundari (13-16,17 anys)
- **adults**
- **3ª edat**
- **cases regionals**

Confecció de la/les glosa/ses:

- a) Les gloses són de tema lliure, i cada concursant o grup de concursants (ja sigui individual o colectiva), pot presentar-ne fins a tres.
- b) Cada glosa no pot passar de 20 versos.
- c) Els treballs s'han de presentar mecanografiats per triplicat i cada original ha d'anar a un full diferent, tamany fol.
- d) Cada glosa ha d'esser encapçalada amb un títol i signada amb pseudònim o el nom del centre, entitat o escola.
- e) Totes les gloses s'hauràn de remetre a la següent adreça:

CONCURS DE GLOSES

Ajuntament de Palma

Regidoria de Relacions amb Entitats Ciutadanes

Plaça de Cort n^o4 3er.pis

07001 PALMA

- f) Contingut del sobre: inclourà, cada glosa o grup de gloses d'un mateix glosador juntament amb el títol de la glosa i el pseudònim de l'autor. Dins l'interior d'aquest sobre hi haurà un altre sobre, estrictament tancat amb una petita fitxa amb les dades personals de l'autor o autors i l'exterior d'aquest segon sobre el pseudònim emprat per l'autor; les dades hauràn d'esser les següents:

NOM, ADREÇA, CODI POSTAL i TELEFON.

g) Procediment que durà a terme el JURAT per la SELECCIO DELS GUANYADORS:

- Un primer jurat farà la selecció de 10 gloses finalistes de cada grup. Aquestes deu, seran totes elles premiades, incloent una invitació per a dues persones al sopar de cloenda DE LA GRAN DIADA DE LA GLOSA, on hi haurà el gran espectacle de LA GLOSADA DE PICAT, consistent en l'enfrenta entre els millors glosadors de les Illes.

- Aquestes 10 gloses premiades, passaran a un segon jurat, el qual establirà l'ordre dels guanyadors que rebran els següents premis en metàlic:

1er.- 25.000'-ptes

2on.- 20.000'-ptes

3er.- 15.000'-ptes

4rt.- 10.000'-ptes

5è.- 5.000'-ptes

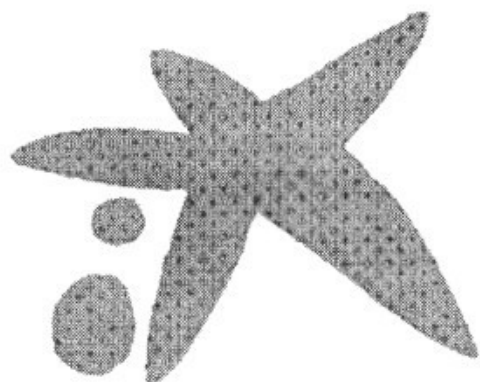
- Els concursants del grup escolar no rebran premis en metàlic sino un premi que serà determinat per l'organització al seu debut temps.

IMPORTANT:

El plaç d'admissió de gloses es fixa pel dia 5 de març.

OBSERVACIONS

- a) Cap premi no quedarà desert
- b) Els treballs dels participants quedaràn a l'arxiu de l'ASSOCIACIO D'AMICS DE LA GLOSA amb dret a la seva publicació.
- c) Els directius de l'Associació no podràn prendre part en el Concurs.
- d) Queden exclosos de participar al concurs aquells glosadors que en els nostres anteriors concursos hagin obtingut un primer o dos segons premis.
- e) El coordinador d'aquest concurs no prendrà part en la selecció ni en la puntuació de les gloses concursants.

"la Caixa"

De Viatge, amb *Viatges Martel*

Viatges Martel sortejarà un viatge per a dues persones, entre totes les fotografies recents de viatges publicades a Fent Carrerany al llarg del 1998.

BULLIT DE NOTÍCIES

LA GERMANDAT DE DONANTS DE SANG, DISTINGIDA AMB L'INGRÉS A L'ORDRE CIVIL DE SANITAT.

He sabut que la Germandat de Donants de Sang de Mallorca ha estat premiada amb aquesta distinció, que es farà efectiva el proper dia 3 de febrer, de mans del Ministre de Sanitat Sr. Romay Becharia, a proposta de la Delegada del Govern Central, Catalina Cirer. Des de les pàgines de la nostra revista els donam la nostra enhorabona per la seva altruista labor.

FIXAT EL CALENDARI DE DIES FESTIUS EN ELS QUALS S'AUTORITZA L'OBERTURA DELS ESTABLIMENTS COMERCIALS A LES ILLES PER AL 1998

La Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria ha fixat el calendari dels dies festius en què s'autoritzarà l'obertura dels establiments comercials de la nostra Comunitat Autònoma. Són els següents:

- diumenge, 4 de gener.
- dijous, 9 d'abril (Dijous Sant).
- diumenge, 3 de maig.
- dissabte, 25 de juliol (Sant Jaume).
- dissabte, 15 d'agost (Mare de Déu d'agost).
- dilluns, 12 d'octubre (Festivitat de la Verge del Pilar).
- dilluns, 7 de desembre.
- diumenge, 27 de desembre.

CARNET JOVE

Tots el joves de les Illes d'edats compreses entre els 14 i els 25 anys poden beneficiar-se dels avantatges que ofereix el Carnet Jove. El preu del carnet és de 1.000 PTA. I té una validesa per dos anys. Tos els que tenguin el carnet tenen descomptes a botigues i teatres, a més d'altres avantatges que sempre van bé quan la butxaca no va molt inflada, com sol passar en aquesta edat.

UN ALTRE ANY ELS REIS ENS DUGUEREN LES JUGUETES

Com ja és habitual al nostre poble, els reis d'Orient tornaren a visitar-nos el dia 6 de gener, podem estar ben contents de poder gaudir any rera any d'aquesta visita "reial" i els més menuts encara poden tastar l'alegria de rebre els seus obsequis de mans del reis màgics i poder veure'ls de ben aprop.

TORRADA I CANÇONS A LA PLAÇA

La nit de Sant Antoni la Plaça de Maria estava plena de gent, envoltant el fogueró i torrant els botifarrons

i llangonissa que repartia de franc el nostre ajuntament. A més d'omplir la panxa, poguérem escoltar les cançons que ens oferiren els Poblers de l'escola de cant i alguns del nostre poble que s'animaren a pujar damunt el cadafal per animar la vetllada. S'ha de destacar l'encert dels responsables municipals de donar un poc de vitalitat a la nit de Sant Antoni, que des de feia uns anys anava en declivi. Entre tota la gent que s'animà a cantar, tothom quedà estorat en sentir en Pere Antoni Ramis, que amb la seva veu en deixà bocabadats a més d'un.

Esperem que en propers anys poguem veure la plaça del poble ben plena per la nit de Sant Antoni i així tornar a recobrar una festa estimada per la gent de Maria.

UNES BENEÏDES BENEITES.

No podem dir el mateix de les beneïdes, de cada any anam a pitjor, enguany només dues carrosses, els quintos com sempre, ni importa narrar el que feren, amb una paraula, no feia cap gana estar damunt la plaça. Entre tots hauríem de mirar de revitalitzar aquesta festa o llevar-la del calendari. És una llàstima.

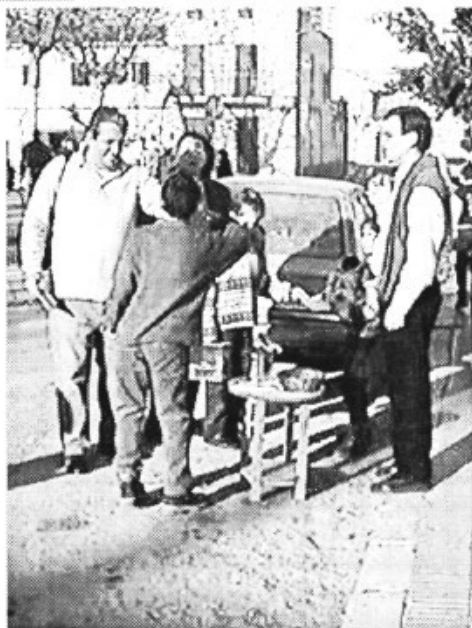

El rei Sion passant-se per Maria

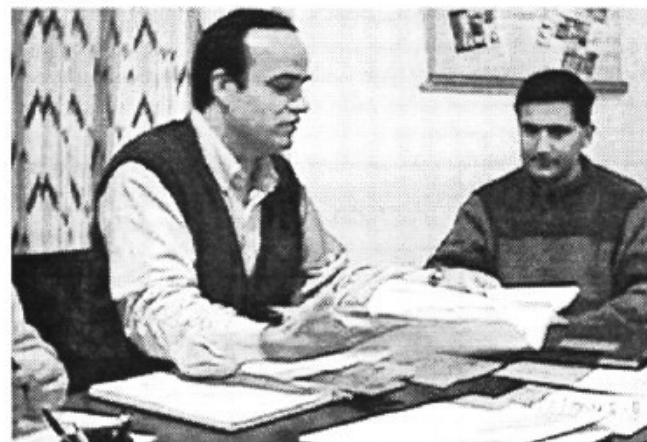
BULLIT DE NOTÍCIES

Dos moments que correponen a les beneïdes d'enguany

de Premsa Forana de Mallorca. L'acte contà amb presència d'unes 17 revistes associades i després de llegir els informes de Presidència, Secretaria i Tresoreria, el debat centrà amb el que havia passat amb el conveni de Normalització Lingüística i el Decret d'Ajuda a les Revistes en Català. Es manifestà la conveniència de que les revistes actuassin conjuntament, sinó hi ha el perill de perdre l'Associació. També es parlà de trobar fórmules que lligassin més les revistes amb l'Associació, canviant els estatuts.

El president Miquel Company i el secretari, Jaume Taberner en un moment de l'acte

EN MARTÍ MONJO, GUANYA EL PREMI DE PINTURA DEL CIUTAT DE PALMA

Enguany el Premi Ciutat de Palma "Antoni Gelabert" de Pintura el va guanyar el nostre paisà Martí A. Monjo. En Martí, després de llicenciar-se en belles arts a la Universitat de Conca, està fent el doctorat a Vigo. En Martí va presentar al concurs una obra de gran format, 150 cm. X 200 cm., sense títol. Segons el portaveu del jurat l'obra guanyadora està emmarcada dins el corrent del conceptualisme minimalista i els va semblar radical, distinta, on s'hi veia despuntar una pintura que pot arribar a tenir un nom dins l'àmbit internacional.

Des de Fent Carrerany intentarem parlar un poc amb en Martí però no va ésser possible degut als molts de compromisos que va tenir en els pocs dies que va estar per Mallorca. Esperam en propers números poder oferir-vos una xerradeta amb el nou premiat als ciutad de Palma.

L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA CELEBRA LA SEVA ASSEMBLEA GENERAL

El passat dia 29 de gener tengué lloc a la seu de Sant Joan l'Assemblea General Ordinària de l'Associació

ELS ALUMNES D'INFANTIL I PRIMÀRI PASSEN DOS DIES A SON ROIG(CALVIÀ)

Els passats dies 29 i 30 de gener els alumnes d'infantil i primer cicle de primària, alumnes de tres a sis anys, s'ho passaren d'allò més bé fent activitats de granja, convivint entre animals i fent formatge i altres productes al Casal de Colònies de Son Roig, a Calvià. Al proper número esperam poder-vos oferir imatges d'aquesta ocasió.

RESUM METEOROLÒGIC DE L'ANY 1997

Ara que ja tenim totes les dades de l'any 1997, el moment de fer-vos-en un petit resum. La pluviositat estat escassa. Si durant el 96 plogueren 738'5 litres per metre quadrat, durant el 97 just n'han plogut 463, repartit de la següent manera:

gener	42	juliol	1
febrer	7	agost	68'5
març	3	setembre	56
abril	32	octubre	78'5
maig	10	novembre	82'5
juny	18'5	desembre	64
TOTAL:	463 litres		

La mínima de l'any la registrarem dia 7 de gener amb 7° C i la màxima dia 9 d'agost amb 32'5° C.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

Magdalena Carbonell Jordà, morí el passat dia 14 de gener, a l'edat de 61 anys. Vivia al carrer Nou, número 10.

Margalida Perelló Mestre, morí el passat dia 17 de gener, a l'edat de 83 anys. Vivia a Sa Tanca, número 3.

Antoni Sureda Perelló, ens deixà el passat dia 28 de gener, a l'edat de 63 anys. Vivia a Sa Carrera Plana, número 2.

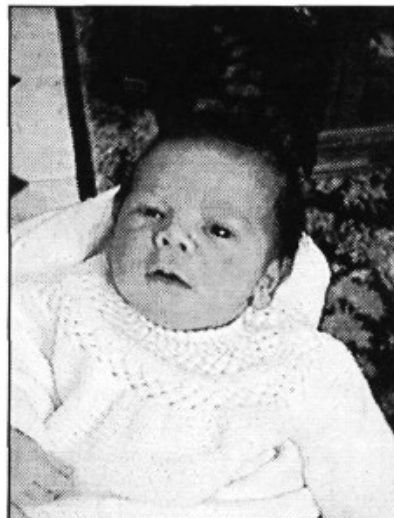
Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Na Maria Magdalena Crespí Ferriol va néixer el passat dia 5 de gener. És filla d'en Toni Crespí Rotger i de na Bàrbara Ferriol Mayol.

En Bernat Jordà Carbonell va néixer el passat dia 20 de gener. És fill d'en Guillem Jordà Baizà i na Margalida Maria Carbonell Bergas.

Enhorabona als seus pares i demás família.

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	525002
FAX	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA.....	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)...	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
LOCAL TERCERA EDAT.....	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	880077
BOMBERS	085
HOSPITAL MANACOR Informació	847000
Urgències	847060
Cita Prèvia	847100
AMBULATORI D'INCA	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)	505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

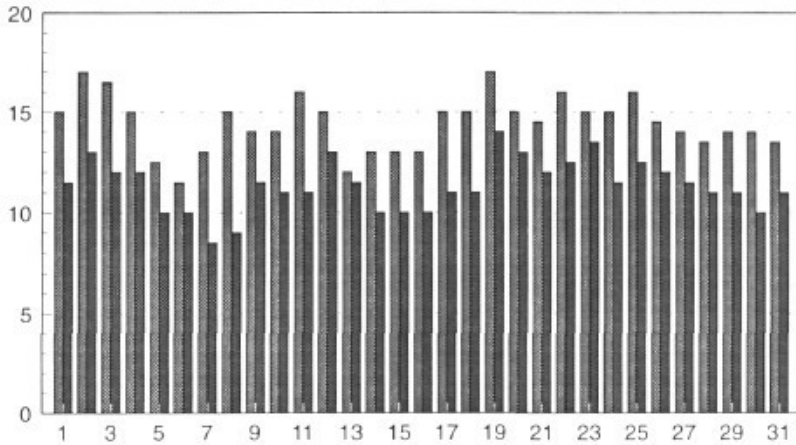
Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al **855043**
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520292**
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al **236624**

El temps **MES DE DESEMBRE**

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dies 4 i 5	30l.
Dia 12	13l.
Dies 18 i 19	5l.
Dia 15	2l.
Dia 23	1l.
Dia 26	13l.

TOTAL: 64 LITRES

Temperatura Màxima	17 °C (Dies 2 i 19)
Temperatura Mínima	8,5 °C (Dia 7)
Temperatura Mitjana	12,7 °C
Mitjana Màximes	14,4 °C
Mitjana Mínimes	11,4 °C

El món de vi

CLOS DE L'OBAC

Són molts els pagesos prioratins que encara no se'n saben avenir del que està passant a la seva comarca, ja que han vist com, en poc temps, vins obtinguts al Priorat pujaven de forma gravitatòria els seus preus i malgrat que aquests vins, alcohòlics i amb cos, fossin coneguts arreu de la península, ara fins i tot se'ls coneix a l'altre costat de l'oceà amb força èxit. L'atzar no ha tingut res a veure amb aquest fet, sinó que gent com Carles Pastrana i Mariona Jarque, pares del Clos de l'Obac, igual que tots els propietaris dels altres closos, han sabut treure profit d'una terra pobra on la vinya s'hi cultiva amb dificultat, però que els seus rendiments baixos donen senzillament uns raïms fabulosos.

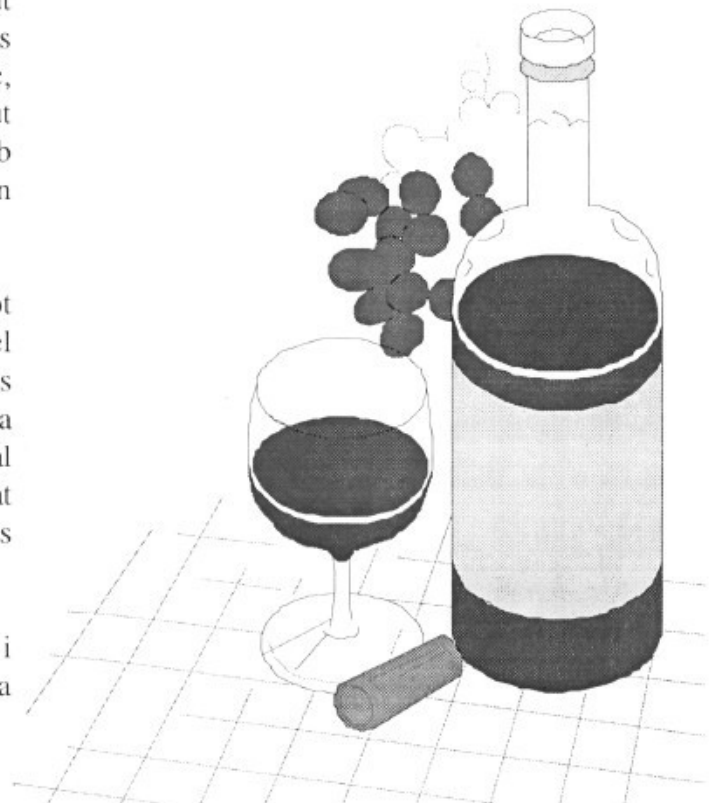
El Priorat és el clar exemple de que dins el pot petit hi ha la dona confitura. És una zona pobre on el relleu dificulta les tasques vitícoles. S'hi conreen les varietats Cabernet Sauvignon, Syrah, Merlot, Cariñena i la Garnatxa, tota una reina comarcal (que donen vida al Clos de l'Obac). Cada una de les varietats que hem citat abans, es crien de forma separada i amb diferents tipus de bóta i de temps d'estada en fusta.

El vi obtingut dona uns complexos, interessants i potents aromes. En boca és complet i amb una bona càrrega tànica de qualitat, amb un final llarg.

Clos de l'Obac

Camí Manyetes, s/n. Pol. 11. Gratallops (Tarragona)
tel.: (977) 83 92 76. Fax: (977) 83 93 71

Francesc Grimalt

NOTÍCIES CURIOSSES. 4

Per Bartomeu Pastor Sureda.

Any 1721. Elets: Miguel Amengual, Geordi Carbonell de Miquel Bartomeu Font y Roig. Encant de les **rotes comunes** de Maria. "Afrontades de una part ab lo Rafal de Son Bax, de altre ab posesio anomenada Deulosal, de altre ab porcio dita el Pujolet, de altre la **visindat de la Reval** y ab terras restants de dita comuna y qualsevol sia el conductor de ditas rotas, al cens de blat que offerira pagar; pagara blat bo, nou, net, y rebredor al temps de batre baix lo arer que pagava an el clavari de dit lloc, que sera extret o alegit per dits Alets".

Any 1733. "Encant de **rotes de les Comunes** del mateix lloc. Confronte ab Banderola, Rotes dites del Puig, de la possessió del Rafal de Son Bachs, ab la possessió Deulosal, y el Pujolet, y **Quintana Comuna** del mateix lloc".

Pagadors a St. Pere y St. Pheliu, per Agost. Total de 147 rotes.

[Les rotes comunes o de la Mare de Déu, pròpies de l'Ajuntament van ser donades en emfiteusi l'any 1813].

Any 1842. Projecte per a construir una travessia al *carrer de S'Arraval*. "...pues careciendo ésta (S'Arraval) de ella, a pesar de su gran longitud, su falta de comunicaci3n con la **restante poblaci3n**, origina graves perjuicios, y en particular el de que muchos moribundos queden privados de recibir los sacramentos...". Adquisici3n de la casa de Margarita Castell3 (a) Conia, per tal de comunicar *S'Arraval* amb *Ses Corbades*.

Any 1884. Plànol dels establiments que projecten Antoni Jordà Mas i Antoni Jordà Perelló a **Son Femenia**.

Sense data: "Rafal Roig, Pujol, Reboster, Deulosalv (sic), Pujolet, Son Fosca (Carrera Plana) (sic), Camp d'En Jordà, Rotes des Molí, Hostalet, Son Puig, Son Roig, Son Mas, y Figueral, **casco de la poblaci3n**, excepto la calle del Arrabal en sus números impares, del sr. Conde de Formiguera; hoy dadas en enfiteusis a censo o vendidas todas". [Aquest document, segurament de finals del segle XIX, té una importància cabdal per aclarir les confusions que fins ara teníem sobre alguns aspectes urbans].

Any 1885. Projecte d'alineaci3 i rasants del *carrer de Ses Quintanes* (sic), realitzat per l'arquitecte provincial Joan Guasp i Vicens. [Hi ha plànols].

Any 1887. Expedient per a l'establiment d'una **finca rústica nomenada Sa Tanca**, propietat de Joana Mª Roig i Bibiloni.

Any 1897. Expedient instruït per a la perllongaci3 del *Carrer de Ses Quintanes* (sic), permutant un tros de

caminal nomenat *Sa Tanca*, amb una porci3 de la finca anomenada **El Pou** (sic), propietat de la senyora Magdalena Pastor Llompard.

Any 1928. Per iniciativa del Sr. Governador és nomenat fill Il.lustre de Maria el Sr. Antoni Lluç Monjo, "... por su altruista y generosa donaci3n de la hermosísima Escuela Graduada, donde se han de formar los futuros ciudadanos de una España Grande".

Any 1928. Pressupost de l'Ajuntament de Maria: 35.911 pessetes.

Any 1929. Dia 11 de setembre. A les 13 hores aproximadament és rebut el Sr. Jaime de Borb3n i l'Excel.lentíssim President del Consell de Ministres Miguel Primo de Rivera. Visita a l'Escola.

Any 1930. Subvenci3 de 30.000 pessetes a Antoni Lluç Monjo per part del Ministeri d'Instrucci3 Púbrica i Belles Arts per a la construcci3 d'una escola.

Any 1931. S'aprova augmentar l'enllumenat públic.

Any 1931. S'acorda que el mercat es faci a la Plaça Major.

Any 1932. Dia 1 d'abril. Visita del President de la República Niceto Alcalà Zamora.

Any 1932. Sucursal de la Caja de Ahorros y Pensiones para la Vejez.

Any 1932. L'Associaci3 Republicana tenia la seu al carrer Capità Tauler, 1.

Any 1933. Trasllat de l'Ajuntament al Carrer de Sant Miquel.

Any 1934. El Sr. Bartomeu Gayà i Serralta, director de la Banda Municipal de Música.

Any 1934. Centre Republicà Federal. President: Jaume Negre. Secretari: Jaume Gual.

Vocabulari:

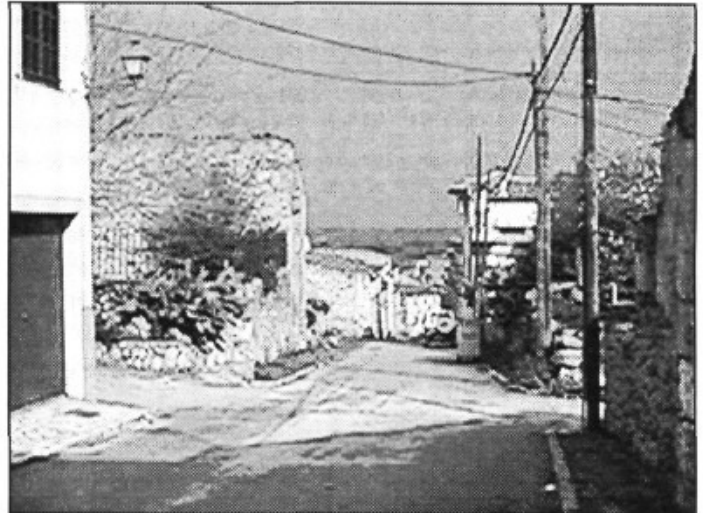
Clavari: Responsable de l'administració econòmica municipal. L'any 1729 eren clavaris de Maria, Bartomeu Monjo, Martí Monjo, Miquel Mas i Pere Francesc Mas.

Elets/Diputats Elets: Representants mariers a l'Ajuntament de Santa Margalida. Els primers elets documentats són de l'any 1721. "S'ocupaven d'administrar els negocis del dit lloc [Maria]. Eren elegits per dos anys i el nombre variava. Altres càrrecs eren els **clavaris i els oidors de comptes**. És de gran importància per poder estudiar tota aquesta època històrica el document: **"Comu y primer paper sallat que empieza dia 14 de febrero de 1718 y fenese dia 26 de noviembre de 1735"**.

Emfiteusi: Cessió de terres a canvi del cobrament d'una quantitat (cens) anual.

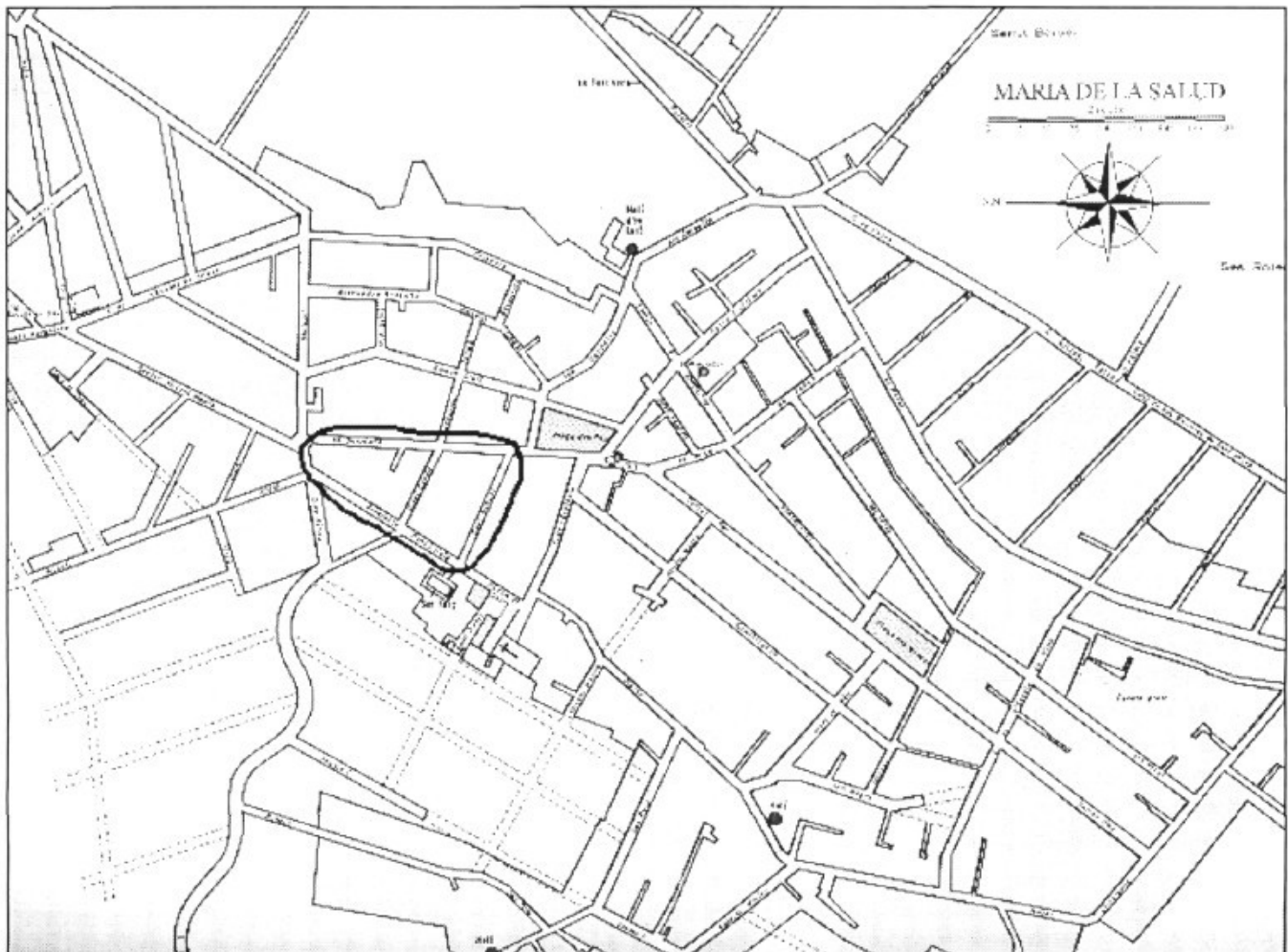
Encantar: Subhastar.

Quintana/Quintana Comuna/Quintanes: Terres al costat d'un nucli habitat (població), que en el cas de Maria, es convertirien en solars urbans al segle XVIII.

Havien estat propietat del comte de Formiguera. Coincidia amb els carrers actuals de Sa Quintana, Font i Roig, Carne i part del carrer de Sant Miquel. Per tant, al segle XVIII fitava (feia partió) amb les següents propietats: Son Roig, Son Mas, Es Pou, Es Pujolet, Son Femenia, Son Monjo i Son Fosca. Totes elles havien estat pertinences de la **Cavalleria de Maria**.

Rebredor [Rebedor]. Acceptable. En aquest cas, blat en bones condicions, és a dir, net (porgat), llavor nova...

UN HOME I UN CAVALL

Aquesta estampa de cavall era del propietari l'amo en Joan Estelrich, també conegut com «Joanet de Deulosal», el qual era padrí del veterinari D. Joan Carbonell Esterlrich.

El cavall està muntat per Bartomeu Mas Mestre o més ben dit, «Tomeu de son Cloquis» en aquest moment el va treure per ses beneïdes de Sant Antoni com cada any. A aquest cavall li deien en "Plantoso" i va guanyar moltes carreres a l'hipòdrom de Manacor i a l'hipòdrom de Son Pardo de Palma. L'amo en Joan Estelrich tenia una bona col·lecció de copes guanyades per aquest cavall, que era una hermosura d'animal.

Un servidor el va haver d'acompanyar vèries vegades a córrer amb el cabriol a Manacor. El conduïa un ajudant que tenia, per entrenar -los a l'hipòdrom i a vegades era conduït per ell.

Una vegada que l'amo en Joan el conduïa, va passar una anècdota bastant tràgica. Un altre cavall li anava a passar i li va enganxar la roba i els cavalls caigueren i els que venien darrera no tenien pas i tots feren un caramull. Jo tremolava quan no veien l'amo en Joanet, i quan el vaig veure dret el meu cor es va eixamplar. Va ésser un cas molt espectacular i a ningú no li va passar res de nou, només que qualcú va quedar més blanc que el referit de la paret.

I això és una petita història que li va passar a l'amo en Joan de Deulosal.

Que descansi en el cel ell i en Tomeu de Son Cloquis, que eren dues bellíssimes persones.

El dia de Sant Antoni

Tomeu, tu ets un fadrí
i també un bon cavallista
que vares anar a beneir
a l'església un dematí
per dur es cavall a sa pista.

L'amo en Joan de Deulosal
era un gran deportista,
corrent amb so cavall
va guanyar un capital
en copes dins sa pista.

Tota Mallorca el coneixia
era un home popular,
petitet, amb gran simpatia
i quan amb so cavall corria
tothom l'anava a mirar.

Un record a tots dos del vostre amic
Miquel Rosselló i Quetglas

L'ÀNIMA ADORMIDA

La casa està tranquil·la. Ni tan sols el tic-tac del rellotge em molesta. Asseguda al sofà mirant passar els minuts. Em ve la son. Què estarà fent la resta del món? No ho sé. Només sé que el meu cos està cansat i vol reposar. Em vull desplaçar. Viatjar al món dels somnis. Un món on tot és irreal i fantàstic.

L'ànima està adormida. És una sensació de relax, no saps el que et passa. Pots somiar coses fantàstiques que a la realitat no existeixen. Sembla com si la meua ànima hagués sortit del cos.

Impressionant el que es viu, un instant de plaer.

Quan ens adormim ens llevam la màscara de la nostra identitat i la deixam apart un moment per somiar.

Els ulls es mouen i et traslladen a un món diferent.

Què està passant? Lluny sent el tic-tac del rellotge.

Segurament m'estic despertant. Encara no ho veig tot ben clar.

A poc a poc traspàs la frontera entre el país dels somnis i el país de la realitat. Aquí és quan em pos la careta altre cop.

Em col·loco la màscara del meu jo i torn a recordar la història de la meua vida, però hi ha moments buits. Són forats negres en els quals no vull recordar alguna cosa.

Des d'aquest moment, ja puc tornar al meu món, on era abans.

Segueix la meua vida, però encara l'ànima està adormida.

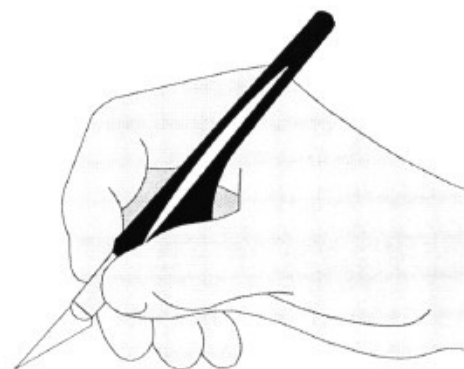
Joana Maria Capó

Poemes d'en Miquel Rosselló

Poema dedicat a quatre personatges que me feren una visita dia 9 de gener de 1998.

Don Llorenç Batlle Coll i la seva senyora, Catalina Mas Bunyola, Leonor Estrany Castelló juntament amb la meva cosina Antònia Quetglas Sunyer.

Moltes de gràcies per l'atenció que m'heu tenguda. Preg a la Mare de Déu que vos assisteixi contínuament, per la vostra gran amabilitat.

Com no vos he d'estimar?
Llorenç i na Catalina
i na Leonor que és tan fina,
juntament amb n'Antonina
sempre vos he d'alabar.

Amb tan sincera mercè,
sou uns bons fills de Maria
persones de bona fe,
vos estim de bon de ver
amb amor i simpatia.

Jo vos desig el millor,
que passeu una gran vida
que tengueu pau i alegria
davant Déu nostre senyor
i davant la Verge Maria.

Una abraçada a tots del vostre amic.

Pensaments i pregàries a Santa Maria de la Pau de Castellitx.

Mare de Déu de la Pau
d'Algaida tan esmada,
l'esvelt castell a on estau
entre flors baix d'un cel blau,
de tots sou ben venerada.

Es tan gran vostra bellesa ,
des de l'alt de Castellitx
sereu sempre la princesa
d'amor i delicadesa
de gràcia i de delit.

Vos enviï oracions
amb devoció i virtut
amb molt bones intencions
escampau les benediccions
a dins nostra joventut.

Mare de Déu de la Pau
jo vos deman un favor;
si des de aquí l'escoltau,
donau-vos de vostre pau
i per tots la salvació.

Mare de Déu sou la flor
entre pins del poble algaidí,
tant si és vell com fadrí
li llambrejau dins el cor.

Es llarga vostra mirada,
més gran és la vostra amor,
donau al camp bona anyada,
un conhort a cada casa
i a n'el malalt curau-lo.

Mare de Déu de la Pau,
vos sou la nostra alegria,
vos confonc dins el cel blau;
Nos deman qualche dia
tenc febre de l'agonia
veniuj, Si amb mi pensau.

Entre pins i romaní
Santa Maria de la Pau,
s'hi sent un aire tan Fi
que jo pens tornar venir
a respirar per aqui
les benediccions que em donau.

Lema:

«Mare de Déu, si convé
i trobau que no he guanyat,
no m'he doneu per provat
ja tornaré l'any qui ve».
(Pel concurs de poesia popular gloses).

Miquel Rosselló i Quetglas

Macroeconomia, Maastrich, Unió Europea, Llibertat de Mercat, Consell de Seguretat, ONU, OTAN, són denominacions que el meu enteniment no acaba d'assimilar, perquè de tenir significat aquestes expressions no es contemplaria com, dia a dia, els "ianquis" americans fan el que volen en tot i per tot. Com els qui comanden a Israel que trepitgen una vegada i una altra les ordres del Consell de Seguretat. O com els francesos que quan els passa pels "erenys" aturen els camions espanyols i en destrossen la fruita. I no em digueu el que els passa als "galleguinos" del camarada Manuel que ara es veuen obligats a pagar una multa ja que la "vaquinya" per ser massa feïnera ha produït més quantitat de llet que la que tocava. No ho entenc! On és el MERCAT LLIBRE? L... UNIO EUROPEA, què és això? Per tant, davant de tant de desgavell he de recordar aquell capità Mir que quan no sabia que contestar en sortia dient: "Els enginyers són molt llests, per qualque cosa serà". Així és que sortiré d'aquest broil i passaré al que tocam directament i que és més senzill. Voldria comentar unes coses sobre:

1. Pensions.
2. Plans de Pensions i
3. Interès Bancari.

1. PENSIONS: "ESPAÑA VA BIEN". L'economia, va vent en popa. Som els primers d'Europa. Sacs i sacs de diners entra cada dia el govern de Madrid, producte de les vendes del patrimoni nacional (es parla de bilions). Aquest començament d'any, mirant els diaris, veiem que un dia sí i l'altre també, surten a llum els beneficis grossos que la majoria d'empreses, en particular la Banca, declaren, passant quasi totes del 20 i 30% més que els anys anteriors. Va tan bé l'assumpte dels diners que fins i tot hi ha grupets de grossos que ofereixen regalar vaixells de luxe per valor de 3.000.000.000. Si he llegit bé, la indústria farmacèutica acaba de "regalar" 35.000.000 de ptes al govern (això deu ser bo). Malgrat tota aquesta ostentació de riquesa -i aquí es demostra allò que Espanya és diferent- el Govern de Madrid té la delicadesa d'augmentar les pensions petites en MIL pessetes i pocs cèntims més. IDÒ! Què us pensàveu? Bastant menys que l'any passat i una tercera part que els anys anteriors. "ESPAÑA VA BIEN". Ens diuen que és perquè aquest any tot s'ha abaixat. Ho hem de creure? Per què no ho comprovam? És cert o no que cada vegada que anam a Ciutat, ja a l'arribada a l'estació si ens passa que anam amb la bufeta plena i volem anar a buidar (i no ens queda més remei) hem de dpositar una moneda per una retxillera, sinó la porta no s'obre?. Per anar a ca'ls parents en pujar a l'autobús veiem com de cada vegada és més car. I no en parlem si ens trobam amb la necessitat d'agafar un taxi, ja que quan s'aixeca la bandereta ja indica més que abans no costava tota la carrera. Si volem anar al futbol, no en parlem. En anar a comprar, cosa que sempre feim, un cupó a l'amic cec del cantó, ja són cinquanta pessetes més que l'any passat, etc, etc. Això a Ciutat, però sense sortir del poble comprovam que ens han augmentat (i no el 2,1%) l'assegurança del cotxe, així com tota altra classe d'assegurances que tinguem. Pagam més per la benzina, pel butà (d'un sol cop 200 pessetes més) per la contribució urbana (i no el 2,1%), les perruqueries, Correus (un segell

que costava 29 pessetes ja en val 35, un 25% més)...i així podríem seguir. I el cistell de la compra? Ja ho fareu creure a les dones que cada dia surten a comprar el necessari, que tot és més barat! Per tot això he de repetir que tenir el coratge d'augmentar en MIL PTES i pocs cèntims més les pensions més baixes és una immoralitat (no ens n'hauríem d'estranyar, ja que això és propi de tot règim capitalista). No vull acabar sense recordar i fer recordar a qui correspongui, que aquest augment equival, per citar un exemple, al que ens han cobrat aquest any per la recollida de fems, o sia que el camió del fems s'ho ha enduit tot de cop. Qui em contesta?

2. PLA DE PENSIONS: Acab d'escoltar el Ministre de Treball (per què aquest home em fa recordar aquell José "sonrisas" Solís, aquell ministre que va durar quasi tant com la mateixa dictadura) parlant del Pla de Pensions i pel que he entès he de dir que trob que és una immoralitat que el Govern ajudi en una operació discriminatòria.

M'explic:

Un senyor treballador, empresari, rendista, etc., que a finals de mes, després d'haver liquidat totes les despeses, si li sobren alguns, bastants, diners i fa un contracte amb la Banca perquè aquesta inversió li reporti un complement a la pensió a la que tindrà dret d'aquí a uns anys, a aquest individu el govern de l'estat (l'Estat som tots) que ara governa li farà un regal, ja que als impostos reglamentaris que hagi de pagar en presentar la declaració de renda se li descomptarà (desgravació) un tant. I és això, aquest REGAL, que trob INJUST, DISCRIMINATORI I IMMORAL. I per què ho trob? Perquè fer regals als "Poderosos", dic jo, és menysprear, desmerèixer, discriminar tots els "petits" treballadors que -Déu sabrà per què- tenen l'inconvenient de percebre un sou justet -quants n'hi ha?- per liquidar a la botiga i desfer-se'n d'altres despeses al final del mes. Aquests no poden subscriure un Pla de Pensions com el que incentiva el ministre (què més voldrien ells!). I torn preguntar -enc que em faci pesat- per què ha d'afavorir el govern els que no ho necessiten? Això és DISCRIMINAR (segons els Diccionari, discriminar és: "Donar un tracte d'inferioritat a determinats membres per motius socials", cosa que no està bé, dic jo, ni davant Déu, ni davant els homes. Vull aclarir que no és que estigui contra el Pla de Pensions, ni molt menys; tot el contrari, voldria que tothom en pogués subscriure; contra el que estic és que es beneficiï per part del Govern de l'Estat (l'Estat, segueix pensant que som tots) els "poderosos", com sempre, i s'humiliï els més necessitats.

3. INTERESSOS BANCARIS: En la davallada dels interessos bancaris passa tot el contrari que en el Pla de Pensions, ja que si per aquest el Govern de l'Estat (l'Estat som tots) té un REGAL, per als altres el mateix govern no mou ni peu ni cama, els desprecia. És a dir que a uns els beneficia intervenint a favor, i als altres dic que els desprecia perquè no intervé ni el més mínim, amb l'agregant que la davallada d'interessos sí perjudica els interessats. Simplement si hi ha uns individus que pensant, fa deu, quinze o vint anys, tenir un complement a la pensioneta, va agafar els doblers que tenia estalviats -ves a saber amb quins

esforços ho havia aconseguit- i els dugué al banc (els que disposaven d'un capital gros la banca ja es cuidà d'orientar-los en la seva especulació) amb la condició que aquest li abonaria uns interessos, i com que aquests acords no tenien el suport del Govern, resulta que passat un temps el Banc li ha anat rebaixant els interessos d'una manera brutal. ¿I dic jo, per què el Govern de l'Estat (l'Estat som tots) no des-grava, també en lloc de gravar a aquests perjudicats, els "petits", que segurament seran molts, com ho fa amb els privilegiats, els "poderosos"? No puc dubtar mai de l'efectivitat de l'operació del Banc d'Espanya, en general; però, i en particular? Per què s'ha de perjudicar sempre el dèbil, l'humil?

No pretenc -qui som jo- ni criticar li llegir la plagueta a ningú;

solament atenint-me a la llibertat d'expressió aquí queda la meua opinió.

Res més. Salut i bon any per a tothom.

Maria, 17 de gener (Sant Antoni) de 1998

Miquel Oliver i Roig

PD. Comentant aquests assumptes en una taula de cafè, un amic, el qual respect per amic i per edat, m'etzibà: -"No diu l'església que el vostre Déu reunirà els uns (els bons) a la dreta i els altres (els dolents) a l'esquerra, enviant-los al Cel, els primers i a l'Infern, els segons"? -"No". vaig respondre jo, "El meu Déu és aquell que diu: ESTIMAU-VOS ELS UNS ALS ALTRES i mai no ha dit ni dirà: Estimau més els uns que els altres".

CARTA D'UN ENSENYANT A UN ENSENYANT

T'he de dir d'entrada que si hagués d'agafar paraules per a sentir-me viu agafaria -com fas tu i gairebé tothom- la blasfèmia o l'insult inconformista. No, perquè no vulgui ser tolerant, sinó perquè l'instint de supervivència em diu que he de ser pràctic i mancat d'escrúpols altruistes. Supòs que aquest és el dictat que els dos ens fa la consciència. De totes formes ens ho creiem força sense pensar massa en les conseqüències...

També estam d'acord que la història en minúscules s'ha convertit en una carrera individual d'obstacles, el fi de la qual és guanyar més i situar-nos el més bé possible en l'arribada a la meta per concloure que els qui no hi han arribat són uns fracassats i per envejar els qui hi han arribat primer. De fet, patirem d'estrés o de depressió, però per allò que en diuen obligació seguirem en la cursa.

Pens que el tema que més ens afecta com a ensenyants que som és el de la competitivitat. Se'ns va formar a partir d'uns coneixements teòrics que en la pràctica han resultat gratuïts i amb el mètode d'haver de competir per una nota. No entenc com adoptam el mateix mètode si sabem que és talment com fer retxes dins l'aigua. Després ocuparem càrrecs estressants que, més que triar-los, ens venien imposats com a condició per menjar. Ens queda el consol del qui ja ha arribat a la meta en dir que actualment -a diferència de com quan érem nosaltres estudiants- aquesta mena d'estrés comença ja a la facultat, perquè pels "numerus clausus" has de triar la carrera de segona o tercera opció.

L'altre dia, quan parlant ens consolàvem de les nostres "frustracions", et vaig dir -encara que tu no hi estassis molt d'acord- que actualment, amb la LOGSE, se cerca, fent un poc d'abstracció de la competitivitat del sistema, un ensenyament més individualitzat que, encara que no desenvolupi la part innata de l'individu de forma integral, posa interès en treballar aquella part en què

l'alumne se senti més realitzat perquè s'adapta millor a les seves inquietuds de l'institut i de la futura feina.

Tu, des del pessimisme que tant et caracteritza, digueres que els objectius de la LOGSE són utòpics per tres raons concretes que -si la memòria no em fa cadufos- són les següents: per la manca de conscienciació de la problemàtica per part del MEC, per la manca de mitjans i d'infraestructures i per la nostàlgia que els ensenyants sentim del BUP (més que res per allò que diuen els castellans que "toto tiempo pasado fue mejor". Són sens dubte tres causes de pes, però pens que n'hauries d'haver adduïdes més perquè com més n'hi hagi que justifiquin el problema més en tendrem nosaltres per a disculpar-nos.

Definitivament crec que són tres causes de pes que com una llosa de pessimisme esclafen les expectatives actuals de l'ensenyament. Aquestes causes apunten dos símptomes principals: que ens duen contents i enganyats i que el millor que podem fer és prendre "pastilles" contra l'estrés o la depressió. I si la cosa va a més acabarem pitjor que WOODY ALLEN: anant un pic per setmana al psiquiatre perquè és l'únic que ens escolta.

Bé, ironies a part, pens -jugant un poc a filosofar- que perquè hi hagi menys competència estressadora hi ha d'haver més conformisme. El veritable problema és que per haver-hi més conformisme i menys estrés s'han de canviar les bases més sòlides del sistema, i dins aquests sistema hi juga un paper prou important l'ensenyament. De bon segur que un canvi en l'ensenyament tendria els seus efectes en el sistema i viceversa, perquè de fet i "utòpicament", "sistema" i "ensenyament", haurien de ser dues realitats que no admetessin contradicció entre elles.

Quan ens tornem veure em diràs, encara que t'hagi endevinat el pensament, que en moltes de coses no hi estàs d'acord. Hi afegiràs matisos a allò que he dit, però al cap i a la fi seràs com jo mateix un més que juga a no perdre o a no arribar el darrer a la meta. Saps què et dic? Que ens convé tocar fusta!

Lluç Matas (9.12.98)

CARRERANY ESPORTIU

COP DE TIMÓ EN EL VAIXELL DELS ESCACS BALEARS

Prospera la moció de censura contra el President

Jeroni Bergas Ferriol.

Ferreries, dimarts 27 de Gener de 1998, 19'12 hores, recompte de vots: Vots afirmatius 16, vots negatius 8, vots en blanc 0, vots nuls 0, total de vots 24. La moció de censura contra el Senyor Torrent, President de la Federació Balear d'Escacs, és acceptada.

Hores d'ara, el Sr. Torrent deu penedir-se'n de no haver convocat l'assemblea a les cinc de la matinada a un avenc submarí de l'illa de Cabrera. És de lamentar la inhibició mostrada pel Govern Balear davant l'autoritarisme antidemocràtic del Sr. Torrent, qui reiteradament ha manifestat públicament que havia convocat l'assemblea en dimarts a les 18'30 hores i a Ferreries per evitar el desplaçament massiu dels assembleistes de Mallorca.

“Els 16 vots a favor de la moció de censura eren els mínims que requeria aquesta per a desbancar a Torrent, manament del qual ha estat efímer, rere haver estat elegit fa poc més d'un any en unes eleccions on va ésser l'únic candidat que es presentà davant la divisió interna existent dels escacs mallorquins. No obstant la seva gestió ha contrariat tant als mallorquins fins a tal punt que aquests hagin unificats el seu criteri per a obtenir la seva destitució” (*Diari de Menorca, 28/1/98*).

“Torrent amb tot al seu favor per a mantenir la presidència. Es preveu l'assistència a Ferreries de 10 o 12 mallorquins i un eivissenc” (*Diari de Menorca, 27/1/98*).

“Els assembleistes mallorquins feren valer el factor sorpresa per aconseguir que prosperàs la moció de censura” (*Diari de Menorca, 28/1/98*).

El que ningú fos capaç d'aconseguir, l'han fet possible els disbarats del ja ex-president: la unitat entre els escaquistes mallorquins per bé dels escacs balears. (El

Promotors de la moció de censura. Foto: Carles Mas

primer i segon signant de la moció, Jeroni Bergas i José María Bellón, colze amb colze a la moció, i quatre dies després es disposaran a enfrontar-se a l'escaquer en una nova lluita fratricida). Unitat contra el president i la seva gestió, i no cap creuada contra Mallorca, com a sovint ha argumentat Torrent, qui s'havia aprofitat de les discrepàncies inicials a Mallorca. Torrent, com a bon polític, va fer moltes i bones promeses electorals i després d'ésser elegit, res de res. Però aconseguir que tota mallorca fos una pinya. Argumentava en contra de la moció que havia estat elegit per ampla majoria, confiança que va perdre. I oblidà que els estaments democràtics contempen la figura de la moció de censura per a casos com els que ens va dur d'expedició a Ferreries: Treure democràticament a un senyor que s'ha pres carta blanca amb l'excusa d'haver estat elegit democràticament. Malgrat tots els impediments anàrem a Ferreries a fer una sa exercici de democràcia i no "un cop d'estat" com lamentablement diu *Ultima Hora*(29/1/98).

Per a la majoria, l'odissea comença a les 16'55 h. en el vol Palma - Maó (tornarem en el vol de les 21'20 h.), on viatjam 14 assembleistes mallorquins i un eivissenc. Arribam damunt les 18'20 a Ferreries. Els vuit assembleistes menorquins són presents, no n'hi d'altre d'eivissenc. Un grapat d'assembleistes de Mallorca demoram el començament de l'Assemblea, per què? Damunt les 18'35 compareix el salvador Mascaró, que ens tenia en suspens des de què havíem arribat a Ferreries. Miquel Mascaró assembleista marier pel l'Estament de Clubs, actualment es trobava residint a Maó i treballant a Ciutadella, i de tornada de la feina va fer parada i fonda a Ferreries per a desgràcia del Sr. Torrent, que fins uns 10 minuts de ja començada l'assemblea no caigué de l'ase i adonar-se'n que possiblement perdria la votació. No havia notat la presència d'En Miquel? (No és que no sigui gros...). Personalment tinc la sospita que l'ex-president va fer una mala jugada que se li posà en contra seva. Després de cessar-nos als directius mallorquins, anomenà al vilero Pere Mascaró com a representant de Mallorca a la Junta Directiva i crec que es pensava que era assembleista. Es degué confondre de Mascaró, perquè al moment d'efectuar Miquel Mascaró el seu vot, Torrent incrèdul li mirà reiterades vegades el D.N.I., creient que no era assembleista.

Durant l'assemblea cada una de les parts disposà de 10 minuts per exposar els al legats. Aquest cronista, com a primer signant de la moció, fou l'encarregat de llegir els cinc punts que justificaven la moció. Sols el plaer que em causa llegir en públic i viatjar en avió ja ens mereixíem guanyar la moció. Biel Torrent replicà punt per punt amb

un discurs pobre en arguments. Tan segur estava de guanyar? Després es procedí a la votació que fins a la darrera papereta ens tingué amb l'ànima al cor, anàvem 15-8.

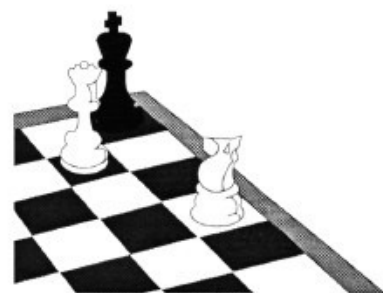
Finalment es decidí la Junta Electoral, així com el calendari i l'Assemblea per a l'elecció d'un nou president: *Diumenge dia 1 de Març a les 10 hores a Palma.*

Tot fa pensar que el proper president serà de Mallorca. Entre els 12 assembleistes de Mallorca, si es descarten els 4 que formen part de la Junta Electoral n'hi ha tres del Club d'Escacs Maria de la Salut: Enric Pozo, Jeroni Bergas i Miquel Mascaró.

Campionat de Mallorca per Equips

Per segon any, participam amb un sol equip: Primera Categoria, Grup B. Preocupant balanç a les quatre primeres rondes, només entaulàrem el primer matx. Destaca la baixa forma dels dos primers taulers, encara no han guanyat cap partida. Jeroni, després d'una formidable partida d'atac a Alcúdia i quan la victòria semblava irremeiables es descuidà la dama (predestinació? "Puc admetre qualsevol equiparació amb un tal Einstein, tret amb l'aspecte de misogínia, l'únic on clarament em supera"). S'adverteix certa recuperació en el joc d'Antoni Ballester i de Monserrate Munar, els taulers més efectius, el darrer derrotant a molts d'adversaris per esgotament. Els bons resultats que sempre ens donem els anglesos, encara que qualche vegada sigui amb les maleïdes peces negres, enyorant una més copiosa participació.

José Mª Bellón - Jeroni Bergas: 1. d4, c5!? 2. dc5, g6 3. c3, Ag7 4. Cd2, Cf6 5. f3, Ca6 6. Cb3, Dc7 7. Ae3, 0-0 8. Af2, Ch5 9. Dd2, b6 10. ab6, ab6 11. e4, Ab7 12. Ce2, Tfd8 13. De3, d5! 14. ed5, Ad5 15. Db6, Tdb8! 16. Dc7, Cc7 17. g4?, Af3 18. Tg1, Tb3 19. gh5, Tb2 20. hg6, hg6 21. Cd4, Ad5 22. a4, e5 23. Cb5, Cb5 24. c4, Ac4 25. Ac4, Cc3?! 26. a5, e4?? 27. Tg6!, Cb5 28. Ag3, Te8 29. a6, Ca7 30. Rf1, e3 31. Tg4, e2 32. Rg1, Cc8 33. a7, Cb6 34. Ad5?!, Cd5! 35. a8D, Ta8 36. Ta8, Rh7 37. Th4, Rg6 38. Ta6, Af6 39. Td4, Cc7 40. Tb6, Ce6 41. Te4, Rf5 42. Tbb4, Cc5 43. Te3!, Ag5 44. Tf3, Rg6 45. h4, Ad7 46. Tg4, Rh5! 47. Tg2!, Ae1 48. Tf5, Rh4 49. Tf4, Rh3 50. Tf3, Rh4 51. Tf4 (½-½).

Assemblea Anual Ordinària de Fent Carrerany

El passat dissabte dia 24 de gener va tenir lloc l'assemblea anual ordinària de l'Associació a Ca'n Gaspar. Prop de 25 associats es donaren cita per donar el seu punt de vista sobre les activitats celebrades el 97, aprovar els pressupostos i preparar les activitats per enguany.

Es va fer un repàs a les activitats del 97. Així entre d'altres es va parlar de la revista i es va decidir aprofitar al màxim les noves tecnologies per millorar la seva qualitat i la manera de fer feina. També s'acordà nomenar unes persones encarregades de fer la xerradeta mensual, ja que es considera important que no desapareixi aquesta secció de les pàgines de la nostra revista. Es parlà del calendari i es considerà la importància de mantenir la recuperació i difusió de fotografies de Pere Mascaró, que formen part del patrimoni cultural de Maria. També es va fer una valoració positiva del Certamen Anual de Fotografia, així com del suport donat a través de la revista a l'Acampallengua i a la Diada de l'Esplai celebrada a Maria. Es va comentar la bona acollida que tengué l'actuació de GOM Teatre, a l'Escola de les Nines, el passat estiu, així com la inestimable col·laboració que ens donà SA NOSTRA per dur-la a terme. Es parlà també de la nostra presència a La Fira d'Ocasió..

Després d'avaluar totes les activitats del 97 es procedí a votar el tancament de pressupost, el qual fou aprovat per unanimitat. Les entrades: 1.868.883. Les sortides: 1.633.345. Aquest pressupost és a disposició dels

associats.

A continuació es parlà de les activitats per al 98. Així entre d'altres es tenen previstes les següents activitats:

- .Recital de Poesia a Sa Capella Fonda. Febrer.
- .Certamen de Fotografia.
- .Dissenyar unes camisetes per a l'estiu.
- .Calendari de Pere Mascaró.
- .Presència a la Fira d'Ocasió.
- .Potenciació de la revista.
- .Altres activitats puntuals a definir: xerrades, conferències, recitals, etc.

També es presentà el pressupost per a enguany que puja a 1.777.000 ptes.

Un cop finalitzada l'assemblea es procedí a sortejar el viatge que Viatges Martel ha obsequiat per a una de les fotografies que al llarg del 97 hem anat publicant a la revista. Aquesta fotografia premiada se n'ha duit un viatge d'un cap de setmana per a dues persones a Madrid o Barcelona. Les persones agraciades foren en Joan Ferriol i na Margalida Mascaró, amb la fotografia que es feren al "Parque del Retiro" de Madrid, i que fou publicada amb el número 12, el passat mes de novembre. Enhorabona!

L'assemblea acabà amb una bona sessió de pa i taleca. Al corral de Ca'n Gaspar hi col·locarem una torradora que l'Ajuntament ens havia cedit i el llom, la sobrassada i els botifarrons passaven ben depressa cap a la panxa de tots els associats que hi feren cap. Fins l'any que ve, que vos hi esperem a tots!

VETLLADA POÈTICA A MARIA

**DIA 14 DE FEBRER A LES 21 HORES A
SA CAPELLA FONDA**

RECITARAN ELS SEUS POEMES:

- ÒSCAR AGUILERA
- MAITE BRAZALES
- GABRIEL FLORIT
- LLUÍS MAICAS
- IOLANDA MARROIG
- LLUC MATAS

**FENT CARRERANY EDITARÀ UN
LLIBRE COMMEMORATIU D'AQUEST
ACTE QUE RECOLLIRÀ ELS POEMES
LLEGITS I EL REGALAREM A TOTS
ELS ASSISTENTS A L'ACTE.**

Associació Cultural Fent Carrerany